

© 2016 | Ekonomikas ministrija
Centrālā statistikas pārvalde

Pamatā skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītos gadījumos, ir saņemti no Centrālās statistikas pārvaldes. Eiropas Savienības dati tiek ņemti no *Eurostat* datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti Latvijas maksājumu bilances, banku un monetāro rādītāju raksturojumā. Valsts kases dati ir izmantoti valsts finanšu rādītāju raksturojumā.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:

Ekonomikas ministrijai

Brīvības ielā 55

Rīga, LV-1519

Tālrunis 371 67 013 293

E-pasts: macro@em.gov.lv

Interneta vietne: <https://em.gov.lv>

ISSN 1407-5350

SATURS

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ	4
ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE	5
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS.....	6
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA	8
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA	10
INVESTĪCIJAS	12
ĀRĒJĀ TIRDZniecība	14
MAKSĀJUMU BILANCE	16
CENAS	18
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI.....	20
VALSTS BUDŽETS	22
DARBA TIRGUS.....	24
IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI.....	26
STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI.....	28

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011.-2014.gadam sasniedza vidēji 3,8% ik gadu. Pēdējos gados izaugsmes tempi ir palēninājušies. Lēnāku izaugsmi noteica vājā izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā.

2016.gada 3 ceturkšņos IKP bija par 1,4% lielāks nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā. Kopumā izaugsme 2016.gada 3 ceturkšņos bija lēnāka nekā pagājušā gadā.

Galvenais izaugsmi bremzējošais faktors ir investīciju straujā samazināšanās. To līmenis 2016.gadā ir gandrīz par 1/4 daļu zemāks nekā iepriekšējā gadā, ko galvenokārt ietekmē lēnā ES struktūrfondu apguve. Būvniecības apjoms 2016.gada 3 ceturkšņos bija par 20% mazāks nekā pirms gada. Nepiepildījās arī cerība, ka gada otrajā pusē aktivitātes palielināsies. Uzsākti tiek galvenokārt maz apjomīgi projekti. Arī privāto investīciju dinamika joprojām ir ļoti lēna.

Positīvi izaugsmi ietekmē privātā patēriņa pieaugums (3 ceturkšņu pieaugums par 3,4%). Privātā patēriņa pieaugumu nodrošināja galvenokārt būtiskais algu palielinājums 2015.gadā, kā arī izteikti zemā inflācija.

Nodarbināto skaits praktiski nav mainījies, bet bezdarba rādītāji uzlabojas, galvenokārt pateicoties iedzīvotāju skaita samazinājumam, nevis nodarbinātības izmaiņām.

Pēdējos gados zems pieprasījums ārējos tirgos ietekmē eksporta dinamiku, tā kļuvusi lēnāka. 2016.gada 3 ceturkšņos eksporta apjomi pieauga par 2,1%. Eksporta apjomu kāpumu galvenokārt kavē ES lēnā izaugsme, maza ietekme ir Krievijas importa izmaiņām.

Nozaru griezumā stabila izaugsme vērojama apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā, pārējā rūpniecībā un komercpakalpojumos. Apstrādes rūpniecībā desmit mēnešos izlaide bija par 4,1% lielāka nekā pirms gada. Labi izaugsmes rādītāji ir gandrīz visās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs, bet vislielāko ieguldījumu nodrošināja elektrisko un optisko iekārtu ražošana un kokapstrāde. No pakalpojumu nozarēm lielākā izaugsme ir izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumiem (par 10,6%).

Ekonomikas ministrija prognozē, ka 2016.gadā IKP pieaugums sasniedza 1,5%. Pozitīvāka investīciju dinamika 2017.gadā varētu nodrošināt 3% izaugsmi.

Ekonomikas attīstības pamatrādītāji

	2012	2013	2014	2015	2016n	2017p
<i>izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos</i>						
Iekšzemes kopprodukts	4,0	2,9	2,1	2,7	1,5	3,0
Patēriņa cenas	2,3	0,0	0,6	0,2	0,0	2,5
<i>procentos</i>						
Nodarbinātības līmenis	56,1	58,2	59,1	60,8	61,9	62,0
Bezdarba līmenis	15,0	11,9	10,8	9,9	9,7	9,0
<i>procentos pret iekšzemes kopproduktu</i>						
Vispārējā valdības sektora balance	-0,8	-0,9	-1,6	-1,3	-1,0	-1,1
Eksporta-importa saldo	-4,5	-3,2	-1,9	-1,1	0,4	-0,5

n – novērtējums; p – prognoze

Globālā ekonomikas attīstība joprojām ir vāja un dažādos reģionos atšķirīga. 2015.gadā pasaules ekonomiskā izaugsme bija lēnāka nekā 2014.gadā. Attīstītajās valstīs izaugsmes perspektīvas lēni uzlabojas. Savukārt attīstības valstīs situācija ir nedaudz pasliktinājusies, lai arī izaugsmes tempi tajās joprojām ir salīdzinoši strauji. Ekonomikas perspektīvās saglabājas izteikta nenoteiktība.

Ekonomiskā situācija ES pakāpeniski uzlabojas. 2016.gada 3.ceturksnī salīdzinājumā ar 2.ceturksni IKP pieauga par 0,4% un bija par 1,9% lielāks nekā pirms gada (eirozonā attiecīgi 0,3% un 1,7%). Jaunākie konjunktūras apsekojumi liecina, ka ekonomiskās aktivitātes ES pakāpeniski palielinās. Galvenie izaugsmes nodrošinātāji bija privātais un valsts patēriņš, vienlaikus negatīva ietekme bija investīciju un eksporta kritumam.

ASV ekonomikā 2016.gada 3.ceturksnī izaugsme bija straujāka. Salīdzinot ar 2.ceturksni, IKP

pieauga par 0,8% un bija par 1,6% lielāks nekā pirms gada. Straujāku ekonomikas izaugsmi ietekmēja patēriņa un eksporta kāpums, bet investīcijas samazinājās straujāk par prognozēto.

Āzijas valstīs izaugsmes tempi mazinās. Ķīna piedzīvo lēnāko izaugsmi kopš 90.gadu sākuma, negatīvi ietekmējot globālās ekonomikas izaugsmi. Arī Indijā, kura ir pasaulē visstraujāk pieaugošā attīstītā ekonomika, izaugsme 3.ceturksnī palēninājās.

Krievijā 2016.gadā IKP turpina sarukt, lai arī lēnākos tempos nekā 2015.gadā. 2016.gada 3.ceturksnī IKP bija par 0,4% mazāks nekā pirms gada, kas bija mazākais kritums pēdējos septiņos ceturkšņos. To ietekmēja mazāks kritums būvniecībā, valsts pārvaldē un transportā, kā arī straujāks pieaugums ieguves rūpniecībā un lauksaimniecībā. Krievija turpina saskarties ar izaicinājumu ekonomikas stabilizēšanai. Salīdzinot ar pagājušo gadu, tās ekonomika uzrāda stabilizācijas pazīmes.

Pasaules ekonomikas attīstība

IKP izmaiņas procentos

	2012	2013	2014	2015	2016n	2017p
Pasaule	3,3	3,2	3,3	3,1	3,0	3,4
ASV	2,2	1,7	2,4	2,6	1,6	2,1
Japāna	1,7	1,4	0,0	0,5	0,7	0,8
Ķīna	7,9	7,8	7,3	6,9	6,6	6,2
NVS, tai skaitā:	3,4	2,1	0,9	-2,9	-0,6	0,9
Krievija	3,4	1,3	0,6	-3,7	-0,1	0,6
Eiropas Savienība, tai skaitā:	-0,5	0,2	1,6	2,2	1,8	1,6
Vācija	0,5	0,5	1,6	1,7	1,9	1,5
Zviedrija	-0,3	1,2	2,6	4,1	3,4	2,4
Lielbritānija	1,3	1,9	3,1	2,2	1,9	1,0
Lietuva	3,8	3,5	3,5	1,8	2,0	2,7
Igaunija	4,3	1,4	2,8	1,4	1,1	2,3

Avots: Eiropas Komisija; n – novērtējums; p – prognoze

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011. līdz 2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu, kas bija viena no straujākajām ES. 2014.gadā IKP izaugsme bija lēnāka – 2,1 procentus.

2015.gadā IKP pieauga par 2,7%, kas bija vērtējams kā ļoti labs rādītājs, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju reģionā. Lai arī pēdējos gados Latvijas ekonomikā vērojama salīdzinoši strauja izaugsme, tomēr IKP vēl bija par 5,3% mazāks nekā bija pirms krīzes – 2007.gadā.

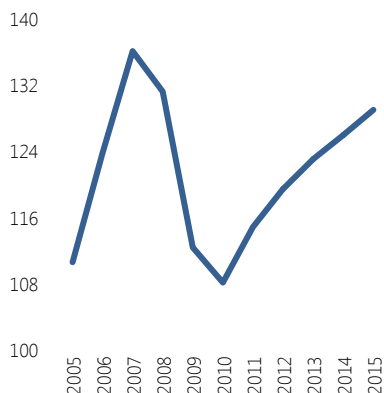
2016.gada 1.ceturksnī IKP pieauga par 2,1%, 2.ceturksnī – par 2%, bet 3.ceturksnī tas bija tikai par 0,3% lielāks nekā pirms gada. Kopumā izaugsme 2016.gada 3 ceturkšņos bija lēnāka nekā 2015.gadā.

Joprojām salīdzinoši straujais vidējās darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirkspējas pieaugumu. 2016.gada 3.ceturksnī, salīdzinot ar 2.ceturksni, privātais patēriņš pieauga par 0,6% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) un bija par 3,2% lielāks nekā pirms gada. Salīdzinājumā ar 2015.gada beigām privātā patēriņa pieauguma tempi kļuvuši straujāki.

2016.gada 3.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 3.ceturksni, valdības patēriņš pieauga par 1,6%.

Investīciju dinamika pēdējos gados ir ļoti svārstīga. 2016.gada 3 ceturkšņos investīcijām bija vāji rādītāji – to apjoms gada laikā samazinājās par 23,8%, galvenokārt bremzējoties ES struktūrfondu apguvei.

Iekšzemes kopprodukts
2004.gads = 100

Iekšzemes kopprodukta izlietojums
izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	2,9	2,1	2,7
Privātais patēriņš	2,8	3,0	3,2	5,0	1,3	3,5
Valsts patēriņš	-8,1	3,0	0,3	1,6	2,1	3,1
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-19,8	24,0	14,4	-6,0	0,1	2,8
Eksports	13,4	12,0	9,8	1,1	3,9	2,6
Imports	12,4	22,0	5,4	-0,2	0,5	2,1

2010.-2012.gados Latvijas preču un pakalpojumu eksports pieauga ļoti strauji un bija galvenais tautsaimniecības attīstības dzinulis. Eksporta apjomi 2012.gadā par gandrīz 22% pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Kopš 2013.gada, dēļ zemā pieprasījuma ārējos tirgos, eksporta dinamika ir kļuvusi mērenāka. 2015.gadā kopējais eksporta apjoms nedaudz palielinājās – par 2,6 procentiem.

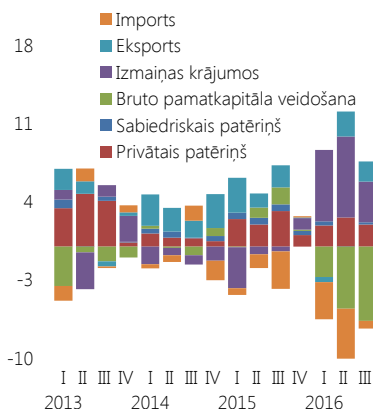
Pēc eksporta apjomu samazinājuma 2016.gada 1.ceturksnī, 2016.gada 2. un 3.ceturksnī ir vērā ņemams palielinājums – attiecīgi par 3,9% un 3,1% salīdzinājumā ar 2015.gada attiecīgo periodu. Pieaugumu galvenokārt nodrošināja preču eksporta palielināšanās.

Pēc apjomīga krituma krīzes laikā, importa apjomi salīdzinoši strauji auga 2010. un 2011.gadā. Kopš 2012.gada vidus importa dinamika ir mērenāka. 2016.gada 3.ceturksnī importa apjomi pieauga par 1,2%, salīdzinot ar 2015.gada 3.ceturksni. 2016.gada 3.ceturksnī eksporta-importa saldo bija 1,5% no IKP.

Ņemot vērā investīciju kritumu, EM prognozē, ka 2016.gadā kopumā tautsaimniecības izaugsme sasniedza 1,5 procentus.

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

ieguldījums pieaugumā, procentos, salīdzinot ar iepriekšējo gada attiecīgo periodu

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015				2016		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,1	2,1	1,7	1,8	2,8	3,5	2,7	2,1	2,0	0,3
Privātais patēriņš	1,8	1,2	1,2	0,8	3,9	3,1	5,1	1,8	3,0	4,1	3,1
Valsts patēriņš	2,4	2,9	0,4	2,5	3,4	3,3	3,7	2,0	2,2	0,0	1,6
Kopējā pamatkapitāla veidošana	1,3	-0,5	-3,0	2,7	-0,4	4,3	6,1	0,5	-15,7	-26,3	-26,4
Eksports	4,5	3,6	2,5	5,0	5,0	2,2	3,4	0,1	-0,7	3,9	3,1
Imports	0,5	1,0	-2,1	2,8	0,9	2,0	5,5	-0,2	5,2	7,5	1,2

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA

Pateicoties konkurētspējas uzlabojumiem un eksporta iespējām, 2010.gadā pirmās no krīzes sāka atgūties tirgojamās nozares. Galvenajā eksporta nozarē – apstrādes rūpniecībā 2013.gadā ražošanas apjomi par 22% pārsniedza 2009.gada līmeni. Tirgojamo nozaru izaugsme un ienākumu pieaugums no eksporta veicināja uz iekšējo tirgu orientēto nozaru – komercpakalpojumu un tirdzniecības izaugsmi. Šo nozaru devums izaugsmē pēdējos gados kļuvis arvien lielāks, bet vājais pieprasījums eksporta tirgos 2013.-2014.gadā bremzēja apstrādes rūpniecības izaugsmi. 2015.gadā izaugsme turpinājās gandrīz visās nozarēs, izņemot būvniecību un transporta un uzglabāšanas nozari.

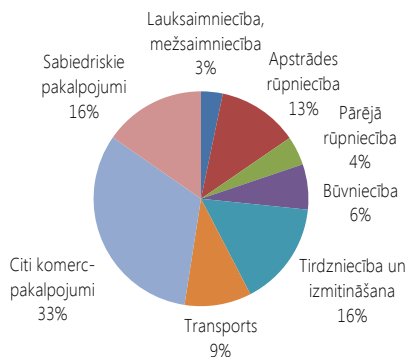
Arī 2016.gadā nozaru attīstības tendences ir atšķirīgas. Apstrādes rūpniecībā izlaide 3 ceturkšņos, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, pieauga par 4 procentiem.

Pārējās rūpniecības nozarēs 2016.gada trīs ceturkšņos izlaide pieauga par 3,4%. Savukārt lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē izlaide šajā laika posmā bija par 1,6% lielāka nekā pirms gada.

Kopš 2014.gada otrās puses būvniecības izaugsmes tempi palēninās. 2016.gada 3 ceturkšņos būvniecības apjomi samazinājās par 20%. To ietekmēja straujš apjomu samazinājums inženierbūvju celtniecībā, kas lielā mērā skaidrojams ar ES struktūrfondu apguves pārejas periodu un to, ka būvniecības nozares attīstība lielā mērā ir saistīta ar publiskajiem pasākumiem un ES fondu projektiem.

IKP nozaru struktūra

2015.gads, procentos

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

apjomu izmaiņas procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	2,9	2,1	2,7
Lauksaimniecība, mežsaimniecība	-3,9	-1,7	7,4	1,2	2,6	1,5
Apstrādes rūpniecība	14,2	3,7	4,3	-1,2	2,8	4,3
Pārējā rūpniecība	-2,7	-5,2	-5,7	1,6	-4,6	1,3
Būvniecība	-34,2	29,8	8,7	4,3	4,8	-1,1
Tirdzniecība un izmitināšana	-1,6	2,7	0,9	4,1	3,2	4,5
Transporta un uzglabāšana	-4,9	17,9	5,5	0,2	2,4	-0,2
Citi komercpakalpojumi	-4,0	6,1	5,1	3,5	-1,1	2,6
Sabiedriskie pakalpojumi	-6,9	3,1	-0,3	2,3	3,4	3,1

2015.gadā transporta un uzglabāšanas nozarē sniegto pakalpojumu apjomi saruka par 0,2%. To noteica kravu apgrozījuma kritums ostās un dzelzceļā. 2016.gada 3 ceturkšņos nedaudz ir pieaudzis ar autotransportu pārvadāto kravu apjoms. Tajā pašā laikā kravu apgrozījums gan dzelzceļā, gan ostās turpina sarukt. 3.ceturksnī bija vērojams būtisks kravu apgrozījuma kritums ostās un dzelzceļā, kā rezultātā transporta un uzglabāšanas nozares pakalpojumu apjomi bija par 2,1% mazāki nekā pērn. Kopumā 3 ceturkšņos nozares apjomi pieauga par 0,8 procentiem.

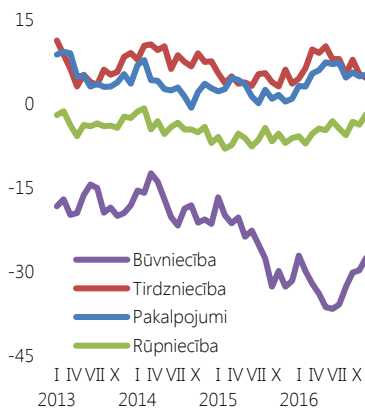
Turpina pieaugt tirdzniecības nozarē sniegto pakalpojumu apjomi. 2016.gada 3.ceturksnī tie bija par 3,9% lielāki nekā pirms gada, kopumā 3 ceturkšņos pieaugums bija par 4,3%. Tirdzniecības nozari pozitīvi ietekmē privātā patēriņa kāpums un mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums. Vienlaikus, samazinoties ārējam tirdzniecības apgrozījumam 3.ceturksnī samazinājās vairumtirdzniecības apjomi.

Izaugsme komercpakalpojumu nozarēs pēdējos gados ir mērena. 2016.gada 3 ceturkšņos sniegto pakalpojumu apjomi bija par 1,6% lielāki nekā pirms gada. To lielā mērā noteica izaugsme informācijas un komunikācijas pakalpojumos, kā arī mākslas un izklaides nozarē.

Palielinoties valdības izdevumiem, pieaug sabiedrisko pakalpojumu nozarēs sniegto pakalpojumu apjomi – 2016.gadā 3 ceturkšņos tie palielinājās par 1,7 procentiem.

Nozaru konfidences rādītāji

pa mēnešiem, sezonāli izlīdzināti dati

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015				2016		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,1	2,1	1,7	1,8	2,8	3,5	2,7	2,1	2,0	0,3
Lauksaimniecība, mežsaimniecība	8,5	6,3	-4,3	3,4	-5,8	4,6	3,2	1,5	3,0	1,4	0,8
Apstrādes rūpniecība	5,5	3,4	2,0	0,6	4,4	5,9	3,7	3,2	0,5	7,2	3,7
Pārējā rūpniecība	-8,6	-7,1	-3,7	0,7	-5,1	4,8	5,6	2,2	10,6	2,8	-5,2
Būvniecība	21,2	12,2	-2,6	1,2	-0,1	-3,4	4,9	-6,2	-19,0	-19,0	-22,0
Tirdzniecība un izmitināšana	3,3	3,0	3,6	2,9	1,3	4,9	6,1	4,9	3,9	5,7	4,6
Transports un uzglabāšana	5,0	1,2	2,5	1,0	-1,5	-4,3	1,7	3,5	1,6	3,1	-2,1
Citi komercpakalpojumi	-1,0	-3,0	0,9	-1,4	1,5	3,7	1,4	3,9	2,7	0,2	2,0
Sabiedriskie pakalpojumi	3,7	3,7	3,4	3,2	3,9	3,3	3,5	2,1	1,7	1,3	2,1

APSTRĀDES RŪPNIĒCĪBA

Pēc straujas izaugsmes pēckrīzes gados, 2013. un 2014.gadā nozares izaugsme piebremzējās. To pamatā ietekmēja vājais pieprasījums eksporta tirgos. 2015.gadā apstrādes rūpniecības izlaide atsāka pieaugt un bija par 4,3% lielāka nekā 2014.gadā. Būtisks devums izaugsmē bija metālapstrādes nozarei, ko ietekmēja uzņēmuma "KVV Liepājas Metalurģs" darbības atsākšana. Pozitīvs devums apstrādes rūpniecības izaugsmē 2015.gadā bija arī datoru, elektrisko un optisko iekārtu, kokapstrādes, kā arī mašīnu un iekārtu ražošanas nozarēm.

2016.gadā apstrādes rūpniecība turpina augt. Desmit mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada janvāri-oktobri, izlaide apstrādes rūpniecībā pieauga par 4,1 procentu.

Abās lielākajās rūpniecības nozarēs – kokapstrādē un pārtikas rūpniecībā ražošanas apjomi stabili aug. 2016.gada desmit mēnešos saražotās produkcijas apjomi bija attiecīgi par 7,4% un 1% lielāki nekā pirms gada.

Ievērojama izaugsme turpinās arī strauji augošajā datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanas nozarē. 2016.gada desmit mēnešos nozares izlaides apjomi bija par 9,1% lielāki nekā pirms gada.

Apjomu pieaugums 2016.gada vērojams arī citās nozarēs – ķīmiskajā rūpniecībā, nemetālisko minerālu ražošanā, papīra ražošanā un poligrāfijā, iegļajā rūpniecībā, kā arī mašīnu un iekārtu ražošanā.

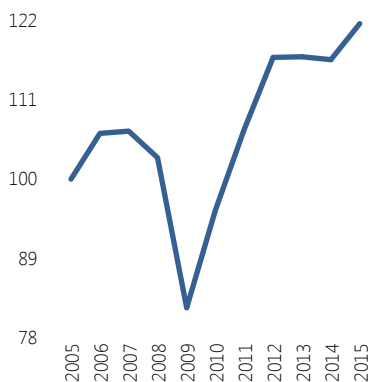
Savukārt šajā periodā samazinājās izlaides apjomi transportlīdzekļu ražošanas nozarē.

2016.gada janvāri-oktobrī apstrādes rūpniecības apgrozījums faktiskajās cenās bija par 1,4% lielāks nekā pirms gada. Produkcijas realizācija ir palielinājusies pateicoties eksportētās produkcijas pieaugumam (par 2,6%), savukārt vietējā tirgū realizētā produkcijas apjomi ir nedaudz sarukuši (par 0,8%).

Ik gadu nedaudz pieaug apstrādes rūpniecības saražotās produkcijas eksporta daļa. 2016.gada desmit mēnešos tika eksportēti 64,7% no visas apstrādes rūpniecības produkcijas. Lielākā daļa produkcijas tiek realizēta ES valstu tirgos.

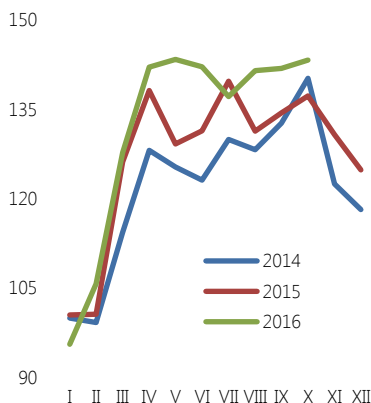
Apstrādes rūpniecība

Izlaide, 2005.gads = 100

Produkcijas apjomu indekss

mēnešu sezonāli neizlīdzināti dati, 2010.gads = 100

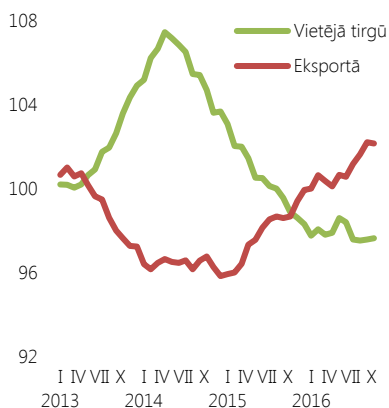
Lielākie ieguldījumi produkcijas eksporta pieaugumā 2016.gada janvārī-oktobrī bija kokapstrādei, transportlīdzekļu un nemetālisko minerālu ražošanai. Savukārt sarucis ir pārtikas rūpniecības produkcijas eksports.

Savukārt vietējā tirgū realizētās produkcijas apjomus šajā periodā pozitīvi ietekmēja kokapstrādes un pārtikas rūpniecības apgrozījuma pieaugums, savukārt negatīvi – nemetālisko minerālu, metālapstrādes un ķīmiskās rūpniecības produkcija.

Arī turpmāk gaidāma apstrādes rūpniecības izaugsme, kuras tempus noteiks ārējie faktori – ES valstu izaugsme un ekonomiskās situācijas NVS valstīs.

Produkcijas realizācija

pa mēnešiem, faktiskajās cenās,
12 mēnešu slidošais vidējais, 2012.gads = 100

Apstrādes rūpniecības galvenie rādītāji

procentos

	Izlaides struktūra	Aizņemto darbvieta struktūra	Eksporta īpatsvars nozares realizācijā	Apjomu izmaiņas		
				2014	2015	2016 Jan-Okt
Apstrādes rūpniecība pavisam	100	100	63,8	-0,3	4,3	4,1
Pārtikas rūpniecība	23,6	20,6	34,3	0,1	-4,6	1,0
Vieglā rūpniecība	3,9	10,1	86,4	-13,6	-13,2	1,6
Kokapstrāde	27,0	21,0	74,7	6,9	7,1	7,4
Papīra ražošana un poligrāfija	4,4	4,1	61,2	-0,6	0,0	3,9
Ķīmiskā rūpniecība	7,5	7,0	76,4	-2,6	-4,1	5,5
Pārējie nemetāliskie minerāli	5,9	4,5	48,0	1,2	-9,8	9,6
Metālapstrāde	9,0	10,2	67,6	-10,5
Elektriskās un optiskās iekārtas	7,3	3,9	90,9	32,3	16,7	9,1
Mašīnas un iekārtas	2,3	2,9	83,8	2,4	7,9	7,4
Transportlīdzekļu ražošana	3,5	3,3	88,0	-15,2	3,5	-5,4
Pārējās nozares	5,6	12,4	58,1	-12,0	3,4	-1,5

... dati ir konfidenciali

INVESTĪCIJAS

Investēšanas aktivitātes pēdējos gados ir mērenas. Investīciju dinamiku negatīvi ietekmē vājā kredītēšana, relatīvi zems pieprasījums, kā arī ekonomiskās un politiskās situācijas nenoteiktība ārējā vidē. Investīciju apjomu samazinājumu 2016.gadā galvenokārt noteica ES struktūrfondu finansējuma pārskaitījumu pagaidu pārtraukšana saistīta ar ES struktūrfondu apgušanas cikliskumu.

2015.gadā ieguldījumi Latvijas tautsaimniecībā veidoja 23% no IKP un bija par 2,8% augstākā līmenī nekā pirms gada. Tomēr kopumā kopš 2011.gada investīcijas Latvijas tautsaimniecībā vidēji gadā bija gandrīz par 16% mazākā apjomā nekā pirms krīzes periodā.

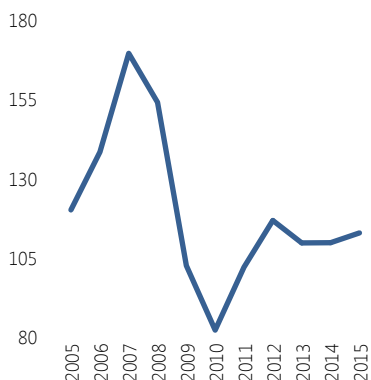
2016.gada deviņos mēnešos investēšanas process bija vājš. 2016.gada 1.ceturksnī investīcijas bija par 15,7%, bet 2. un 3.ceturksnī, attiecīgi, par 26,3% un 26,4% zemākā līmenī nekā pirms gada. Būtisks ieguldījumu samazinājums bija būvniecībā. 2016.gada deviņos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, investīcijas būvniecībā samazinājās par 32%, tai skaitā ieguldījumi mājokļos – par 7,8% un inženierbūvju būvniecībā – par 36,9 procentiem.

Pēc provizoriskiem datiem 2016.gada deviņos mēnešos nefinānsu investīcijas ražošanas nozarēs kopumā bija par gandrīz 20% zemākā līmenī nekā pirms gada. Lielā mērā to noteica mazāks investīciju apjoms apstrādes rūpniecības nozarē (par 28,8%), kā arī komunālajā saimniecībā (par 60,3%). Arī pakalpojumu nozarēs 2016.gada deviņos mēnešos ieguldīts par gandrīz 30% mazāk nekā gadu iepriekš, ko galvenokārt ietekmēja investīciju samazinājums transporta un uzglabāšanas nozarē.

2015.gadā ĀTI intensitāte saglabājās iepriekšējā gada līmenī. Piesaistīto ĀTI plūsmu apjoms veidoja 2,5% no IKP. Savukārt 2016.gada deviņos mēnešos ĀTI plūsmas bija negatīvas (-0,3% no IKP), ko lielā mērā noteica saistību samazinājums pret tiešajiem investoriem pirmajā pusgadā.

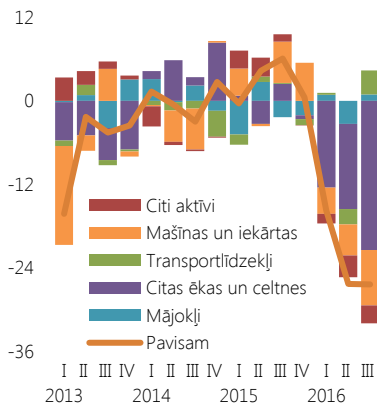
Bruto pamatkapitāla veidošana

2004.gads = 100

Bruto pamatkapitāla veidošana

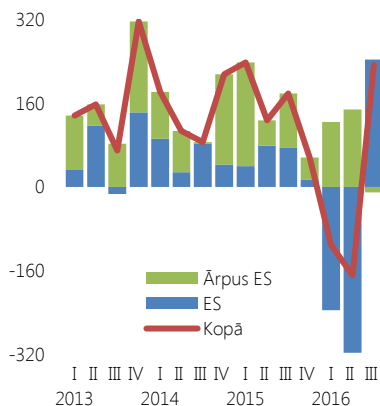
aktīvu veidu ieguldījums izmaiņās, pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, procentos

Saskaņā ar starptautisko investīciju bilanci 2016.gada septembra beigās uzkrātās ĀTI Latvijas ekonomikā sasniedza 14,5 miljardus eiro (58,8% līmenī no IKP). Nozaru struktūrā lielāks uzkrāto ĀTI īpatsvars ir ieguldījumiem finanšu starpniecībā, darījumos ar nekustamo īpašumu un apstrādes rūpniecībā. Lielākā ieguldītājvalsts Latvijas ekonomikā ir Zviedrija. 2016.gada septembra beigās Zviedrijas uzņēmēju investīcijas veidoja gandrīz 15,7% no kopējām uzkrātajām ĀTI. Pārsvārā tās ir investīcijas finanšu starpniecībā.

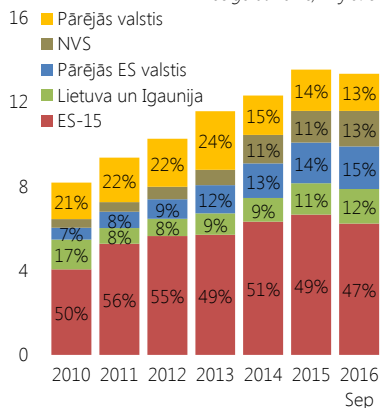
Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

plūsmas pa ceturkšņiem, milj. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

pa valstu grupām
beigu atlikums, miljard. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā pa nozarēm

milj. eiro

	Struktūra	Beigu atlikums				
		2016 Sep	2012	2013	2014	2015
Lauksaimniecība	4,4	294,6	300,2	521,6	618,5	587,7
Apstrādes rūpniecība	12,3	1 200,3	1 402,5	1 555,4	1 652,5	1 645,4
Pārējā rūpniecība	4,0	492,2	589,3	618,3	623,8	536,9
Būvniecība	4,3	467,9	498,5	421,7	548,1	575,0
Tirdzniecība un izmitināšana	14,7	1 415,0	1 470,8	1 715,5	1 769,2	1 961,8
Transports un uzglabāšana	3,9	449,1	407,8	479,8	495,0	526,8
Finanšu starpniecība	25,6	2 824,9	2 914,4	3 414,0	3 729,0	3 416,5
Citi pakalpojumi	13,1	1 769,1	1 949,0	2 559,6	2 904,9	1 743,8
Neklasificēta darbība	8,7	1 344,7	2 037,3	1 025,4	1 204,5	1 168,0
Kopā	100	10 257,9	11 569,6	12 311,3	13 545,5	13 237,8

ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA

Pēc krīzes Latvijas ārējā tirdzniecība attīstījās ļoti dinamiski. 2012.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, preču eksports faktiskajās cenās gandrīz divkāršojās, savukārt preču imports palielinājās par vairāk nekā 80%. No 2009.-2012.gadam, veidēji ik gadu eksports pieauga par 25%, bet imports – par 23%. Šajā periodā lielāko ieguldījumu preču eksporta pieaugumā deva lauksaimniecības un pārtikas preces, kā arī metālapstrādes produkti. Ievērojami pieauga arī kokapstrādes, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālo produktu eksports.

2013.gadā preču eksports faktiskajās cenās pieauga mēreni – par 1,5%, bet 2014.gadā – par 2,3%. Preču importa dinamika piebremzējās straujāk – 2013.gadā pieaugums par 1%, bet 2014.gadā – par 0,2 procentiem.

2015.gadā preču eksports līdzīgi kā 2014.gadā attīstījās mēreni – par 1,1%. Lielākais pozitīvais ieguldījums eksporta attīstībā bija mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksportam, savukārt ievērojami saruka minerālo produktu eksporta vērtība. Preču imports 2015.gadā saruka par 1,3%. Šo samazinājumu, saistībā ar zemajām naftas cenām, lielākoties ietekmēja minerālo produktu importa vērtības samazinājums.

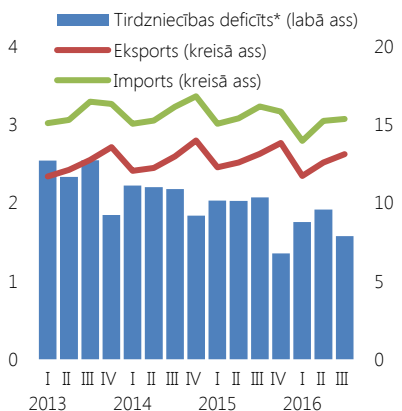
2016.gada janvārī-oktobrī Latvijas preču eksports faktiskajās cenās bija par 1,7% mazāks nekā pirms gada. To galvenokārt ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālo produktu eksporta samazinājums. Savukārt ievērojami pieauga lauksaimniecības un pārtikas produktu un transportlīdzekļu eksports.

Preču eksports uz lielāko Latvijas eksporta tirgu – ES valstīm 2016.gada janvārī-oktobrī bija par 1% mazāks nekā pirms gada (tai skaitā uz Lietuvu preču eksports samazinājās par 7,4%, bet uz Igauniju – pieauga par 2,8%). Būtiski eksporta samazinājumu uz ES valstīm ietekmēja minerālo produktu, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu un vieglās rūpniecības preču eksporta samazinājumi. Savukārt pozitīvas tendences bija vērojamas lauksaimniecības un pārtikas produktu, transportlīdzekļu, koksnes un tās izstrādājumu, kā arī ķīmiskās rūpniecības preču eksportā.

Preču eksports un imports pa gadiem
salīdzināmās cenās, 2004.gads = 100

Preču eksports un imports
pa ceturksņiem, miljardus eiro un procentos

* procentos no kopējā tirdzniecības apgrozījuma

Eksports uz NVS valstīm 2016.gada desmit mēnešos bija par 9,9% mazāks nekā pirms gada (tai skaitā uz Krieviju eksports samazinājās par 11,2%). To būtiski ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta samazinājumi. Saruka arī minerālo produktu un koksnes un tās izstrādājumu eksports. Savukārt pozitīvi eksportu uz NVS valstīm ietekmēja ķīmiskās, vieglās rūpniecības un transportlīdzekļu eksporta pieaugumi.

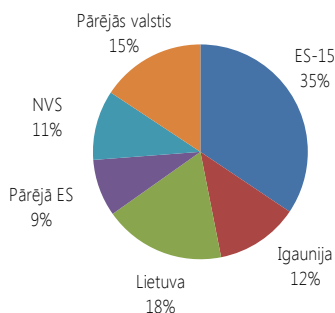
Uz pārējām valstīm 2016.gada janvārī-oktobrī eksports pieauga par 0,8%. Šo pieaugumu nodrošināja ievērojams graudaugu produkcijas, kā arī un transportlīdzekļu eksporta pieaugums.

Preču imports 2016.gada janvārī-oktobrī saruka par 3,9%. To galvenokārt ietekmēja minerālo produktu, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī metālu un to izstrādājumu importa samazinājumi. Savukārt pieauga lauksaimniecības un pārtikas produktu, transportlīdzekļu, ķīmiskās rūpniecības preču un koksnes un tās izstrādājumu imports.

2016.gada desmit mēnešos, salīdzinot ar pagājušā gada atbilstošo periodu, uzlabojās tirdzniecības bilance. Eksporta-importa negatīvais saldo janvārī-oktobrī sastādīja 8,5% no tirdzniecības apgrozījuma (pērn – 9,6%).

Latvijas preču eksporta struktūra

2016.gada janvārī-oktobrī, procentos

Latvijas preču eksports un imports

2016.gada janvārī-oktobrī, procentos

	Eksports			Imports		
	struktūra	apjumu izmaiņas	devums izmaiņas	struktūra	apjumu izmaiņas	devums izmaiņas
Pavisam tai skaitā:	100	-1,7	-1,7	100	-3,9	-3,9
Lauksaimniecības un pārtikas preces	19,2	7,8	1,4	16,6	6,5	1,0
Minerālie produkti	5,1	-29,2	-2,1	8,9	-29,6	-3,6
Ķīmiskās rūpniecības preces	11,1	7,7	0,8	16,7	2,9	0,5
Vieglās rūpniecības preces	3,8	-14,4	-0,6	5,5	-5,7	-0,3
Koks un koka izstrādājumi	17,5	2,5	0,4	3,4	12,1	0,4
Parastie metāli un to izstrādājumi	8,3	-8,7	-0,8	7,8	-8,5	-0,7
Mehānismi, ierīces un elektroiekārtas	17,3	-10,7	-2,0	21,0	-7,9	-1,7
Transportlīdzekļi	6,3	18,8	1,0	9,9	7,7	0,7
Pārējās preces	11,3	2,0	0,2	10,3	0,0	0,0

MAKSĀJUMU BILANCE

Maksājumu bilances tekošais konts pēdējos trīs gados vidēji bija 2% no IKP līmenī, kas nepārsniedz ES agrās brīdināšanas mehānismā noteikto indikatīvo sliekšni un ir vērtējams kā ilgtspējīgs. Kopš 2013.gada tekošā konta bilances deficīts pakāpeniski mazinās un 2015. gadā sasniedza – 0,8% no IKP, savukārt 2016.gada deviņos mēnešos tekošais konts bija pārpalikumā – 1,1% no IKP līmenī.

Latvijas tekošā konta stāvokli galvenokārt nosaka izmaiņas ārējās tirdzniecības bilanciē. Latvijai ir raksturīgs ārējās tirdzniecības deficīts. Straujās izaugsmes gados tas pieaugu līdz 22,8% no IKP 2007.gadā, bet recesijas gados ciklisko korekciju rezultātā samazinājās, ko galvenokārt noteica būtisks importa apjomu kritums. Ekonomikai stabilizējoties, palielinājās arī importa apjomi. Pēdējos gados eksporta un importa dinamika palēninās, ko lielā mērā ietekmē ģeopolitiskā nestabilitāte reģionā.

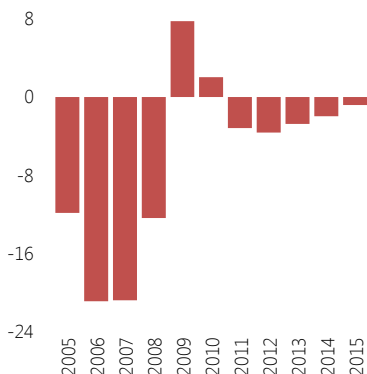
Ārējās tirdzniecības deficīts ik gadu mēreni samazinās no 12,4% 2011.gadā līdz 8,4% no IKP 2015.gadā. 2016.gada deviņos mēnešos ārējās tirdzniecības deficīts bija 7,2% no IKP, jeb par 2 procentpunktiem zemākā līmenī nekā pirms gada. Ārējās tirdzniecības bilances uzlabošanās noteica importa vērtības straujāks nekā eksporta vērtības samazinājums.

Pakalpojumu bilance ir pozitīva un pēdējos gados vidēji par 90% nosedz ārējās tirdzniecības deficītu. 2016.gada deviņos mēnešos pakalpojumu eksports faktiskajās cenās bija par 3,7% un imports – par 3,9% lielāks nekā pirms gada un pakalpojumu bilances pārpalikums sasniedza 7,5% no IKP un bija gandrīz par 0,3 procentpunktiem lielāks nekā ārējās tirdzniecības deficīts.

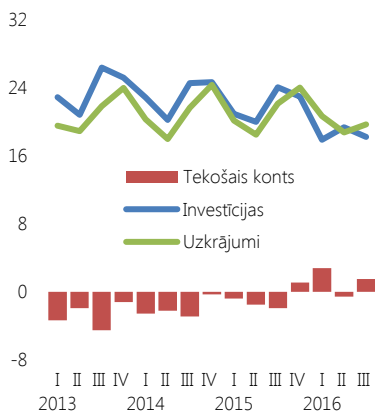
Sākotnējo ienākumu bilanciē 2016.gada deviņos mēnešos bija pārpalikums 0,2% no IKP līmenī, ko noteica ES fondu līdzekļu ieplūde un nerezidentu ienākumu samazinājums.

Finanšu konts (bez rezerves aktīviem) 2016.gada deviņos mēnešos bija pozitīvs – 4,1% no IKP. (2015.gada deviņos mēnešos – negatīvs 2,4% no IKP). Finanšu konta līmeni un svārstības pārsvarā nosaka finanšu sektora stabilizācijas pasākumi.

Teškošā konta bilance
procentos no IKP

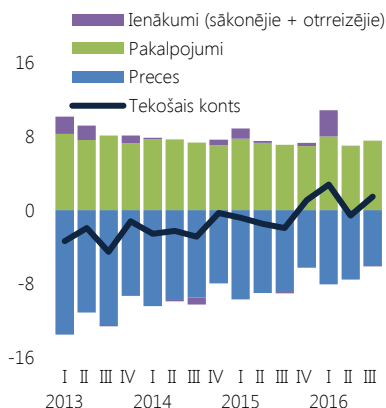
Teškošais konts, investīcijas un uzkrājumi
pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Tiešo investīciju bilance pēdējos gados ir negatīva, kas liecina par ārvalstu tiešo investīciju iepilūdi. 2015.gadā ienākošās ĀTI plūsmas bija par gandrīz 2% lielākā apjomā nekā pirms gada un veidoja 2,5% no IKP. Savukārt 2016.gada deviņos mēnešos ĀTI plūsmas bija negatīvas – 0,3% no IKP līmenī, ko noteica saistību samazinājums pret tiešajiem investoriem.

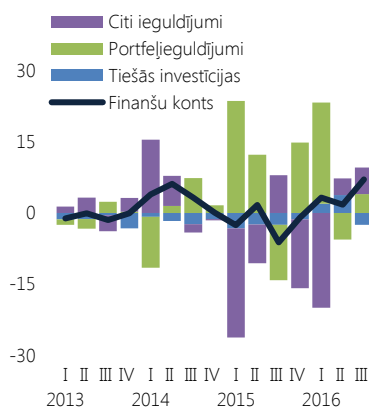
Tekošais kants pa posteņiem

pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Finanšu kants pa posteņiem

bez rezerves aktīviem, pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Latvijas maksājumu bilance pa posteņiem

procentos no IKP

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Sep
A. Tekošais kants	-3,2	-3,6	-2,7	-2,0	-0,8	1,1
Tirdzniecības bilance	-12,4	-12,1	-11,5	-9,3	-8,4	-7,2
Pakalpojumu bilance	7,3	7,4	7,8	7,4	7,3	7,5
Sākotnējie ienākumi	0,0	-0,6	-0,3	-0,1	-0,2	0,2
Otrreizējie ienākumi	1,9	1,6	1,3	0,1	0,6	0,7
B. Kapitāla kants	2,1	3,0	2,5	3,2	2,8	0,9
C. Finanšu kants**	4,0	-2,7	-0,7	3,2	-2,1	4,1
Tiešās investīcijas	-4,9	-3,3	-1,6	-1,6	-2,3	1,0
Portfeljieguldījumi*	1,7	-4,5	-0,1	0,3	9,2	5,9
Citi ieguldījumi	7,2	5,1	1,0	4,5	-8,9	-2,8
D. Novirze	0,6	1,6	1,2	1,5	-2,8	-0,2
E. Rezerves aktīvi	-4,5	3,6	1,7	-0,5	1,3	-2,2

* portfeljieguldījumi un atvasinātie finanšu instrumenti; ** bez rezerves aktīviem

CENAS

Pēc krīzes izraisītās deflācijas, kad 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija 2010.gada februārī pazeminājās līdz -4,2%, cenas atkal sāka pieaugt. 2011.gadā 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija bija 4%, savukārt 2012.gadā – 1,6%. 2013.gadā patēriņa cenas samazinājās par 0,4%, bet 2014.gadā bija vērojams ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,2%. Lielākā ietekme uz patēriņa cenām pēdējos gados bija naftas un pārtikas cenu kritumam pasaulē.

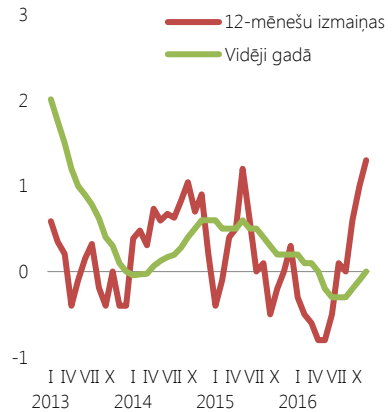
2015.gadā turpinājās ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,3%, bet gada vidējā inflācija bija 0,2%. Lielākā ietekme bija cenu kāpumam elektroenerģijai un alkoholiskajiem dzērieniem, kā arī cenu kritumam degvielai, siltumenerģijai, pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem.

2016.gadā vērojama ļoti mērena inflācija. 2016.gada vienpadsmit mēnešos cenas pieauga par 1,6%. Janvārī-novembrī lielākā ietekme uz cenu pārmaiņām galvenokārt bija cenu kāpumam pārtikai – par 3,4% un atsevišķiem pakalpojumiem – mājokļu apsaimniekošanai, atpūtai un kultūrai, veselības aprūpei, telekomunikācijām un ēdināšanai. Cenas pieauga arī degvielai (4,3%), apģērbiem un apaviem (2,8%), tabakas izstrādājumiem (5%) un farmaceitiskiem produktiem (3,2%). Savukārt cenas samazinājās siltumenerģijai (-8,2%), gāzei (-10,9%), elektroenerģijai (-1,8%) un alkoholiskajiem dzērieniem (-1,7%). Jāatzīmē, ka novembrī pasaules pārtikas cenas bija par 10,4% augstākas nekā pirms gada. Pasaules naftas cenas šajā laika posmā pieauga par 1 procentu.

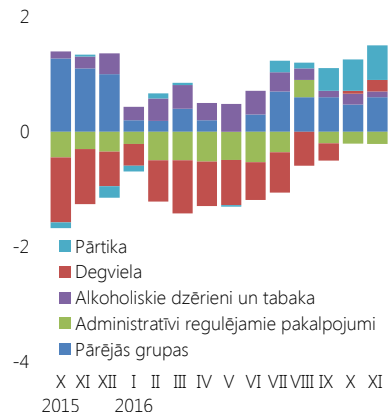
Pašlaik pasaules cenām ir vērojama stabilitāte un straujš to kāpums netiek prognozēts, tādēļ kopumā 2016.gada vidējā inflācija varētu būt tuvu nullei. 2017.gadā vidējā gada inflācija būs augstāka nekā 2016.gadā un to turpinās ietekmēt pasaules naftas un pārtikas cenas.

Pēc straujā pieauguma 2010.-2012.gadā, ražotāju cenas 2013.-2014.gadā auga mēreni. 2015.gadā tās samazinājās par 1%, galvenokārt dēļ ražotāju cenu krituma apstrādes rūpniecībā.

Patēriņa cenu izmaiņas
pa mēnešiem, procentos

Preču un pakalpojumu grupu ietekme uz patēriņa cenu indeksu
ieguldījums 12-mēnešu izmaiņās, procentos

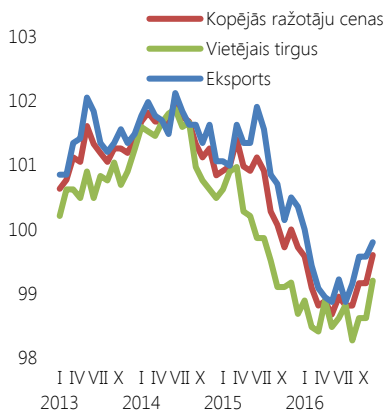
2016.gada oktobrī, salīdzinot ar 2015.gada oktobri, kopējais ražotāju cenu līmenis rūpniecībā samazinājās par 1,4%, vietējā tirgū realizētajai produkcijai samazinājās par 2,3%, eksportētajai produkcijai – par 0,5 procentiem.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā 2016.gada oktobrī samazinājās par 0,5%, salīdzinot ar 2015.gada oktobri. Vietējā tirgū realizētai produkcijai un eksportētajai produkcijai cenas gada laikā samazinājās – attiecīgi par 0,4% un 0,6%, kas skaidrojams ar straujo energoresursu cenu kritumu kopš 2014.gada vidus.

Gada laikā ietekmīgākais cenu pieaugums bija kokapstrādē un apģērbu ražošanā, bet pazeminošā ietekme – datoru, elektronisko un optisko iekārtu, nemetālisko minerālu izstrādājumu, dzērienu un pārtikas produktu ražošanā. Ražotāju cenas turpina ietekmēt ekonomiskā situācija ES un Krievijā. Jāatzīmē, ka gada laikā bija vērojams pasaules enerģijas rūpniecības un lauksaimniecības izejvielu cenu kāpums, kas ar laiku ietekmēs cenas arī Latvijā.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā

pa mēnešiem, 2012.gada decembris = 100

Patēriņa cenu pārmaiņas

pa mēnešiem, procentos

		Pret iepriekšējo mēnesi	Pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi	Pret iepriekšējā gada decembri	Vidēji gadā
2015	Oktobris	0,3	-0,2	0,7	0,2
	Novembris	0,0	0,0	0,7	0,2
	Decembris	-0,3	0,3	0,3	0,2
2016	Janvāris	-0,6	-0,3	-0,6	0,2
	Februāris	0,1	-0,5	-0,5	0,1
	Marts	0,7	-0,6	0,2	0,1
	Aprīlis	0,4	-0,8	0,6	0,0
	Maijs	0,6	-0,8	1,2	-0,2
	Jūnijs	0,0	-0,5	1,2	-0,3
	Jūlijs	-0,3	0,1	0,8	-0,3
	Augusts	-0,7	0,0	0,2	-0,3
	Septembris	0,5	0,6	0,6	-0,2
	Oktobris	0,8	1,0	1,4	-0,1
	Novembris	0,2	1,3	1,6	0,0

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

Monetārie rādītāji pakāpeniski uzlabojas: vērojamas pozitīvas tendences kredītešanā, uzlabojas kredītportfeļa kvalitāte.

Pēc ilgstoša banku kopējā kredītportfeļa sarūkuma (kopš 2009.gada), 2016.gada 3.ceturksnī banku kopējais kredītportfelis pieauga par 2,1%, salīdzinājumā ar 2015.gada attiecīgo periodu. Visstraujāk pieauga komercakreditu atlikumi (par 19,6%). Pēc ilgstoša samazinājuma (kopš 2009.gada 2.ceturkšņa) par 3,1% ir pieauguši hipotekāro kredītu atlikumi.

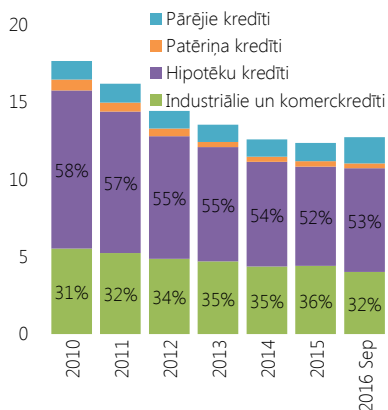
Pēc no jauna izsniegto kredītu apjoma krituma 2014.gadā, 2015.gadā to apjomi atsāka pieaugt. 2016.gada 2.ceturksnī no jauna izsniegto kredītu apjoms bija par 13,9% augstāks nekā pirms gada. Pieauga arī uzņēmumiem no jauna izsniegto kredītu apjomi. Tie sastādīja 298 milj. eiro un veidoja 42% no kopējā kredītu apjoma.

Arī mājāsaimniecību kredītešanā turpinās pozitīvas tendences – no jauna izsniegto kredītu apjoms 2016.gada 3.ceturksnī veidoja 139 milj. eiro un sastādīja 14% no kopējā izsniegto kredītu apjoma. No jauna izsniegto kredītu apjoms mājokļa iegādei un rekonstrukcijai bija par 11% lielāks nekā pirms gada.

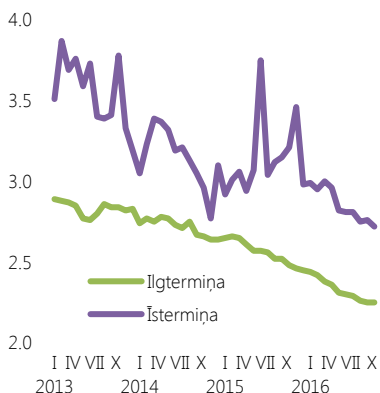
No 2010.gada vidus līdz 2014.gadam ievērojami uzlabojās kredītportfeļa kvalitāte, kas lielā mērā saistīta ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos, kā arī ar sliktu kredītu norakstīšanu. Pēdējos divus gadus kredītportfeļa kvalitāte būtiski nemainās. 2016.gada 3.ceturksnī kredītu ar maksājuma kavējumiem apmērs kopējā banku kredītportfeli bija 10,8%, kas bija par 2,1 procentpunktu mazāk nekā pirms gada un par 0,2 procentpunktiem mazāk nekā iepriekšējā ceturksnī.

Turpina sarukt kopējie noguldījumu apjomi. 2016.gada 3.ceturksnī tie bija par 6,6% mazāki nekā pirms gada. Nerezidentu noguldījumi samazinājās par 18,5%, savukārt rezidentu noguldījumi pieauga par 6,2 procentiem.

Rezidentiem izsniegto kredītu atlikumi
perioda beigās, miljardi eiro

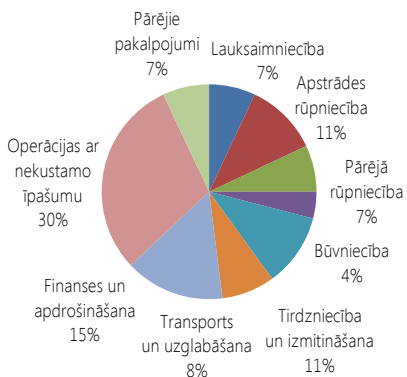
Vidējās svērtās procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem kredītiem nefinanšu sabiedrībām
pa mēnešiem, procentos

Procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem ilgtermiņa kredītiem nefinanšu sabiedrībām turpināja sarukt un 2016.gada oktobrī bija 2,25%. Īstermiņa procentu likmes saruka līdz 2,72 procentiem.

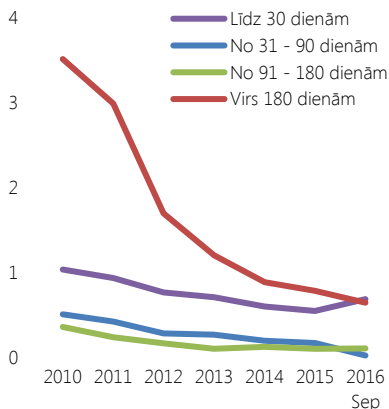
Izsniegto kredītu struktūra pa nozarēm

2016.gada septembra beigās, procentos

Kredīti ar maksājumu kavējumu

perioda beigās, milj. eiro

Latvijas banku sistēmas monetārie rādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Okt
<i>perioda beigās, miljrd. eiro</i>						
Trie ārējie aktīvi	-0,3	0,9	1,2	-1,8	-3,6	-2,5
Trie iekšējie aktīvi	9,5	8,8	8,6	11,3	13,9	13,3
Iekšzemes kredīti	15,7	13,7	13,5	12,6	13,4	13,4
Pārējie aktīvi (neto)	-6,2	-4,9	-4,8	-1,3	0,5	0,3
Plaša nauda M2X	9,2	9,6	9,8	9,4	10,3	10,7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	1,5	1,5	0,7	3,7	3,8	3,9
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	7,7	8,1	9,2	9,5	10,3	10,7
<i>izmaiņas, procentos</i>						
Iekšzemes kredīti	-1,5	-13,1	-1,4	-5,9	6,1	1,0
Plaša nauda M2X	1,5	4,5	2,0	-3,6	9,0	1,8
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	28,8	4,1	-56,6	461,0	2,6	4,9
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	-2,4	4,5	13,2	-3,6	9,0	9,5
Iekšzemes kopprodukts (faktiskajās cenās)	13,0	7,7	4,4	3,6	3,4	1,8*

* 2016.gada trīs ceturkšņos

VALSTS BUDŽETS

Lai ekonomiskās krīzes laikā stabilizētu valsts fiskālo stāvokli, no 2008.gada līdz 2012.gadam Latvijā tika veikti budžeta konsolidācijas pasākumi. Vispārējās valdības budžeta deficīts tika samazināts no 9,1% no IKP 2009.gadā līdz 0,9% no IKP 2013.gadā. 2014.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts bija 1,6% no IKP, ko pamatā noteica vienreizēji pasākumi. Savukārt 2015.gadā tas samazinājās līdz 1,3% no IKP. Valdības mērķis ir turpināt saglabāt zemu budžeta deficītu.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi 2016.gada vienpadsmit mēnešos bija 8226 milj. eiro, kas bija par 1,6% vairāk nekā pirms gada. Kopējie nodokļu ieņēmumi šajā laikā pieauga par 5,2 procentiem.

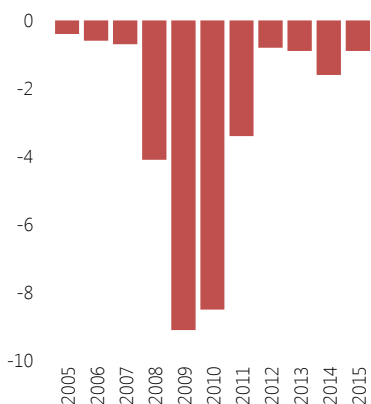
Nodarbinātības nodokļi veido aptuveni pusi no visiem nodokļu ieņēmumiem. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2016.gada vienpadsmit mēnešos bija attiecīgi par 2,6% un 6,1% lielāki nekā pirms gada. To sekmēja nodarbinātības un darba samaksas pieaugums, kā arī minimālās alga kāpums no 2016.gada 1.janvāra.

2016.gada janvārī-novembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, pieauga arī patēriņa nodokļu ieņēmumi – par 5,2%. Būtiskākais devums patēriņa nodokļu grupā bija pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumiem, kas pieauga par 4,9 procentiem.

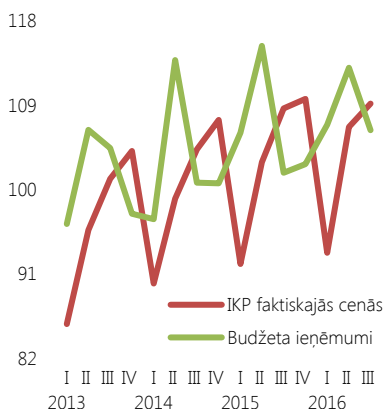
2016.gadā strauji auga kapitāla nodokļu ieņēmumi. Attiecīgi nekustamā īpašuma un uzņēmumu ienākuma nodokļu ieņēmumi gada vienpadsmit mēnešos bija par 11,8% un 9,8% lielāki nekā pirms gada.

2015.gadā valsts budžeta izdevumi bija par 2,9% lielāki nekā pirms gada. Savukārt 2016.gada janvārī-novembrī budžeta izdevumi sastādīja 8086,2 milj. eiro, kas bija par 1,2% vairāk nekā 2015.gada atbilstošajā periodā.

Vispārējās valdības budžeta balance
procentos no IKP

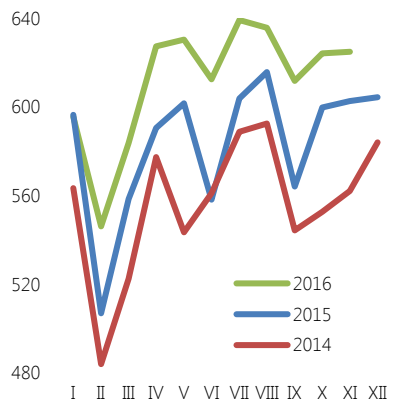
IKP un budžeta ieņēmumi
2012.gada 4.ceturksnis = 100

Budžeta izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām 2016.gada janvārī-novembrī visstraujāk pieauga subsīdijām un dotācijām – par 6,7%. Nedaudz pieauga kārtējie izdevumi – par 0,9%, savukārt par 22,4% samazinājās kapitālie izdevumi.

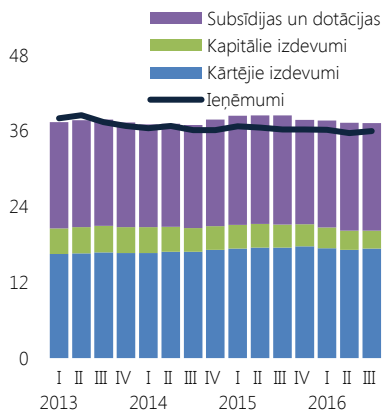
Budžeta izdevumi pēc funkcionālajām kategorijām 2016.gada vienpadsmit mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, būtiski pieauga sociālai aizsardzībai, ekonomiskai darbībai un aizsardzībai, kā arī sabiedriskai kārtībai un drošībai un veselībai. Savukārt būtiski samazinājās izdevumi vides aizsardzībai un izglītībai, kā arī vispārējiem valdības dienestiem, pašvaldību teritoriju apsaimniekošanai un atpūtai, kultūrai un reliģijai.

Nodokļu ieņēmumi
pa mēnešiem, milj. eiro

Valsts konsolidētais kopbudžets
pa posteņiem

četrus ceturkšņu slidošais vidējais, procentos no IKP

Valsts konsolidētais kopbudžets

	mljrd. eiro				izmaiņas, %	
	2013	2014	2015	2016 Jan-Nov	2015	2016 Jan-Nov
Ieņēmumi, tai skaitā:	8,4	8,5	8,8	8,2	3,4	1,6
Netiešie nodokļi, tai skaitā:	2,4	2,6	2,7	2,7	5,9	5,9
Pievienotās vērtības nodoklis	1,7	1,8	1,9	1,8	5,5	4,9
Ienākuma un īpašuma nodokļi	1,9	1,9	2,0	2,0	4,5	8,4
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2,0	2,0	2,0	1,9	3,7	2,6
Pārējie nodokļi	0,2	0,2	0,2	0,2	8,9	0,6
Citi ieņēmumi	2,0	1,9	1,8	1,5	-2,2	-12,9
Izdevumi	8,5	8,9	9,2	8,1	2,9	1,2

DARBA TIRGUS

Līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos vērojamas pozitīvas tendences arī darba tirgū – samazinās bezdarbs un palielinās nodarbinātības līmenis. Vienlaikus uzlabojumi kļūst lēnāki.

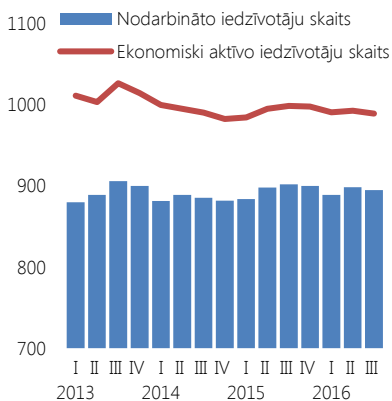
2015.gadā situācija darba tirgū turpināja uzlaboties. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 9,9%, kas bija par 0,9 procentpunktu mazāk nekā 2014.gadā, bet nodarbinātības līmenis pieauga par 1,7 procentpunktiem – līdz 60,8%. 2015.gadā nodarbināti bija 896,1 tūkst. iedzīvotāju, bet darba meklējumos bija 98,2 tūkst., kas bija par 9,5 tūkst. mazāk nekā pirms gada.

Palēninoties ekonomikas izaugsmei, uzlabojumi darba tirgū 2016.gadā ir ļoti mēreni. 2016.gada 3 ceturkšņos, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu, nodarbināto iedzīvotāju skaits saglabājās praktiski nemainīgs un bija 894,2 tūkstoši jeb 61,6% no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 15-74 gadiem. Salīdzinot ar iepriekšējā gada 3 ceturkšņiem, nodarbinātības līmenis palielinājās par 1 procentpunktu.

Bezdarba līmenis 2016.gada 3.ceturksnī bija 9,5% un darba meklējumos atradās 94,4 tūkstoši iedzīvotāji – par 2,6% mazāk nekā pirms gada.

Turpina samazināties arī reģistrētais bezdarbs. 2016.gada novembra beigās reģistrēti bija 75,3 tūkst. bezdarbnieku, par 3,8 tūkstošiem mazāk nekā pirms gada. Reģistrētais bezdarba līmenis novembra beigās bija 8%. Augstākais reģistrētā bezdarba līmenis saglabājas Latgales reģionā (17,6%), bet zemākais – Rīgā (4,8%).

Nodarbinātie un ekonomiski aktīvie iedzīvotāji
pa ceturkšņiem, tūkstošos

Aizņemtās darba vietas
tūkstošos

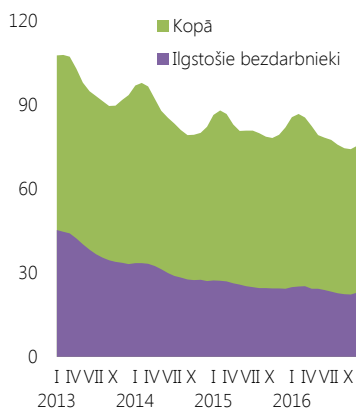
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Sep
Pavisam	805,5	839,1	865,1	874,6	883,8	887,6
Lauksaimniecība	19,0	20,6	21,2	21,5	21,6	21,6
Apstrādes rūpniecība	109,1	114,5	117,3	114,4	111,2	111,7
Pārējā rūpniecība	22,9	23,7	24,2	24,1	23,8	24,0
Būvniecība	50,9	55,7	60,6	60,3	58,7	54,3
Tirdzniecība un izmitināšana	162,8	170,7	173,9	176,0	179,0	180,2
Transports un uzglabāšana	68,8	72,7	75,2	75,9	76,7	76,8
Citi komercpakalpojumi	157,0	168,5	176,2	180,3	188,3	194,0
Sabiedriskie pakalpojumi	215,0	212,8	216,5	222,1	224,3	225,0

Situāciju darba tirgū turpina ietekmēt negatīvās demogrāfijas tendences – darbaspējīgo iedzīvotāju skaits (vecumā no 15-74 gadiem) pērn samazinājās par 23,2 tūkstošiem jeb 1,5%, salīdzinot ar 2014.gadu. Darbaspējīgo iedzīvotāju skaits turpināja samazināties arī 2016.gada 3.ceturksnī – salīdzinot ar 2015. gada 3. ceturksni, to skaits samazinājās par 22,2 tūkstošiem jeb 1,5 procentiem.

Sagaidāms, ka situācija darba tirgū turpinās uzlaboties, vienlaikus uzlabojumi būs mēreni, ko arvien vairāk ietekmēs negatīvās demogrāfijas tendences.

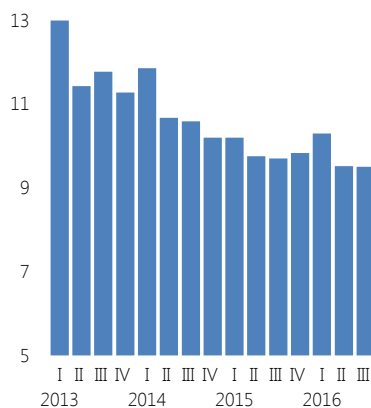
Reģistrētie bezdarbnieki

pa mēnešiem, tūkstošos

Bezdarba līmenis

pa ceturksņiem, procentos

Nodarbinātības un bezdarba galvenie rādītāji

15-74 gadu vecuma grupā

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Sep
tūkstošos						
Iedzīvotāju skaits*	1 595,3	1 560,0	1 536,1	1 495,8	1 472,6	1 452,8
Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji	1 028,2	1 030,7	1 014,2	992,3	994,2	991,1
Nodarbināto skaits	861,6	875,6	893,9	884,6	896,1	894,2
Bezdarbnieku skaits	166,6	155,1	120,4	107,6	98,2	96,8
procentos						
Ekonomiskās aktivitātes līmenis	64,5	66,1	66,0	66,3	67,5	68,2
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,8	61,6
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9	9,8

* iedzīvotāju skaits privātajās mājāsaimniecībās

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI

Krīzes laikā atalgojuma korekcija bija salīdzinoši mērena. Ekonomisko aktivitāšu samazinājums tika kompensēts ar strādājošo skaita samazinājumu.

Stabilizējoties ekonomiskajai situācijai kopš 2010.gada beigām atsākās atalgojuma pieaugums, lai arī bezdarba līmenis saglabājās samērā augsts.

Augot pieprasījumam pēc darbaspēka, vidējā bruto darba samaksa pakāpeniski palielinās. 2012. un 2013.gadā tā pieauga attiecīgi par 3,7% un 4,6%, Savukārt gan 2014.gadā, gan 2015.gadā vidējā bruto darba pieauga par 6,8% un 2015.gadā sasniedza 818 eiro.

Salīdzinoši straujš atalgojuma pieaugums bija vērojams arī 2016.gada pirmajā pusē, savukārt 3.ceturksnī tas pieauga mērenāk – par 2,2%, salīdzinot ar 2015.gada 3.ceturksni. 2016.gada 3.ceturksnī augstākais atalgojums saglabājās Rīgas reģionā (957 eiro), bet zemākais atalgojuma līmenis bija Latgales reģionā (578 eiro).

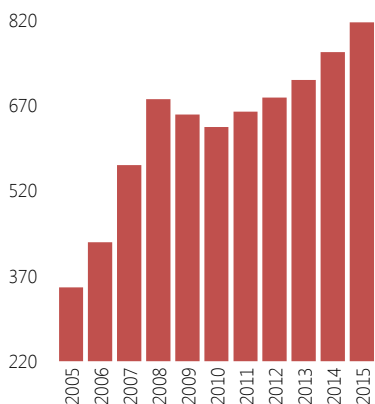
Kopš 2010.gada atalgojums ir audzis gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. 2015.gadā atalgojums privātajā sektorā palielinājās par 7,9%, bet sabiedriskajā sektorā – par 5,2%. Vienlaikus jāatzīmē, ka sabiedriskajā sektorā 2015.gadā vidējā bruto alga bija vien par 6% augstāka nekā 2008.gadā, savukārt privātajā sektorā tā pārsniedza 2008.gada līmeni par vairāk nekā 28 procentiem.

Atalgojums kopš 2010.gada ir pieaudzis visās tautsaimniecības pamatnozārēs, būtiskākais pieaugums – nekustamo īpašumu, tirdzniecības un izmitināšanas un ēdināšanas nozarēs.

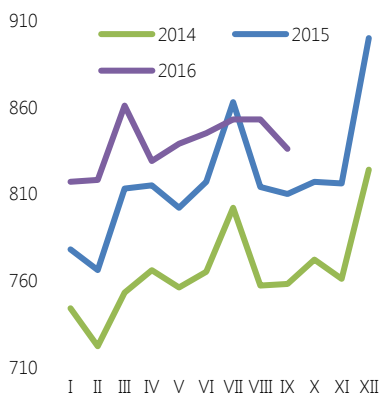
Nozīmīgākais algas pieaugums 2016.gada 3.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 3.ceturksni, bija vērojams izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumiem (par 5,5%) un finanšu un apdrošināšanas darbībā (par 5%).

Augstākais atalgojuma līmenis saglabājās finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu nozarē – vidēji 1 773 eiro mēnesī.

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa
bruto, eiro

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa
bruto pa mēnešiem, eiro

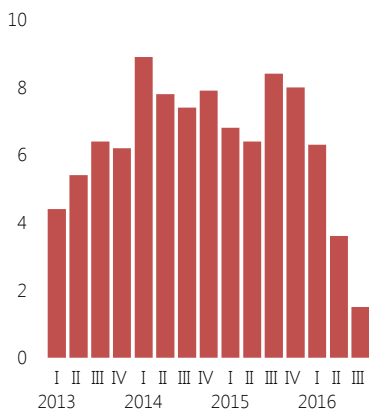

Līdz ar nominālā atalgojuma pieaugumu, pakāpeniski palielinās arī reālā darba alga. 2014.gadā tā pieauga par 8%, bet 2015.gadā – par 7,4%. Reālā darba alga turpina pieaugt arī 2016.gadā, tomēr lēnākos tempos. 1. un 2.ceturksnī tā palielinājās par attiecīgi 6,3% un 3,6%, bet 3.ceturksnī tā bija vien par 1,5% lielāka nekā pirms gada. Pēdējo 3 gadu laikā reālās darba algas pieaugumu nosaka straujš nominālās algas pieaugums, kā arī mērenas patēriņa cenu izmaiņas. Jāatzīmē, ka 2016.gada 3.ceturksnī lēnāku reālās algas pieaugumu ietekmēja patēriņa cenu kāpums par 0,2 procentiem.

Turpina palielināties arī vidējās pensijas apmērs. 2015.gadā vidējā mēneša vecuma pensija palielinājās par 2,7%. Savukārt 2016.gada 3.ceturksnī vidējā mēneša vecuma pensija pieauga par 2,2%, salīdzinot ar 2015.gada 3.ceturksni, un bija vidēji 279 eiro mēnesī.

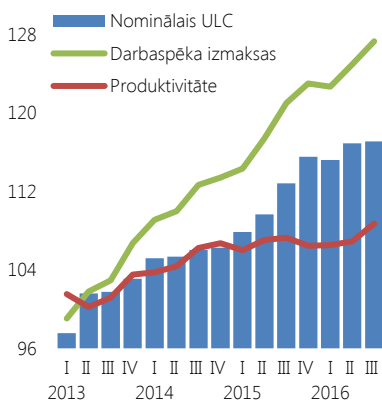
Strādājošo reālā darba samaksa

pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

Darbaspēka izmaksas un produktivitāte

2012.gada 4.ceturksnis = 100

Strādājošo vidējā bruto darba samaksa pa nozarēm

pret iepriekšējo gadu, procentos

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Sep
Pavisam	4,4	3,7	4,6	6,8	6,8	3,8
Lauksaimniecība, mežsaimniecība	8,2	0,7	4,8	8,6	5,0	4,7
Apstrādes rūpniecība	5,0	4,6	4,0	7,0	8,5	4,6
Pārējā rūpniecība	3,7	3,6	1,8	5,0	5,5	2,9
Būvniecība	4,7	2,0	6,8	7,7	7,9	3,7
Tirdzniecība un izmitināšana	5,9	4,5	6,0	7,4	8,9	4,5
Transports un uzglabāšana	1,0	7,7	0,5	5,9	4,5	0,8
Citi komercpakalpojumi	3,9	2,4	3,4	6,9	6,1	3,3
Sabiedriskie pakalpojumi	4,5	2,7	6,3	6,5	5,9	3,3

STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI

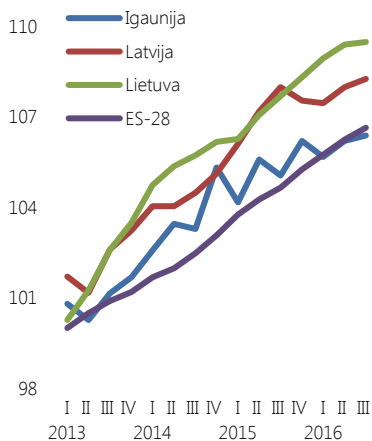
Ekonomiskā attīstība Baltijas valstīs

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Teritorija, tūkst. km ²	64,6	65,3	45,2
Iedzīvotāju skaits, tūkst., 2016.gada 1.decembrī	1 954,6	2 853,5	1 315,9*
Iekšzemes kopprodukts, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	2,1	3,5	2,8
2015.gads	2,7	1,8	1,4
2016.g. 2.cet.	2,0	1,9	0,7
2016.g. 3.cet.	0,3	1,7	1,3
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi**, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	-0,3	1,1	5,4
2015.gads	4,2	5,4	-0,7
2016.g. 2.cet.	7,2	-1,0	0,4
2016.g. 3.cet.	3,7	2,9	1,6
Mazumtirdzniecības apgrozījums**, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	3,1	5,4	7,2
2015.gads	2,0	2,3	3,2
2016.g. 2.cet.	0,7	4,2	3,3
2016.g. 3.cet.	-0,2	5,0	3,3
Patēriņa cenu pārmaiņas, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	0,6	0,1	-0,1
2015.gads	0,2	-0,9	-0,5
2016.g. 2.cet.	-0,7	0,7	-0,7
2016.g. 3.cet.	0,2	0,7	0,4
Nodarbināto skaita izmaiņas, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	-1,0	2,0	0,6
2015.gads	1,3	1,2	2,6
2016.g. 2.cet.	0,0	2,3	2,6
2016.g. 3.cet.	-0,8	1,6	-1,2
Bezdarba līmenis, procentos no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem			
2014.gads	10,8	10,7	7,4
2015.gads	9,9	9,1	6,2
2016.g. 2.cet.	9,5	8,0	7,5
2016.g. 3.cet.	9,5	7,5	7,5

* iedzīvotāju skaits 2016.gada 1.janvārī; ** kalendāri izlīdzināti dati

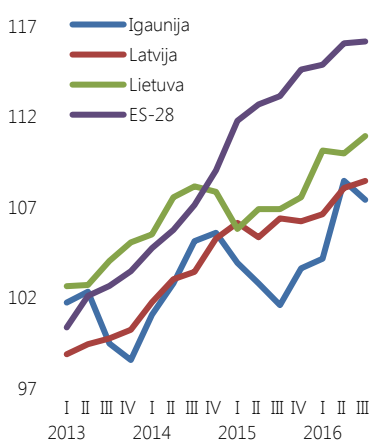
Iekšzemes kopprodukts

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

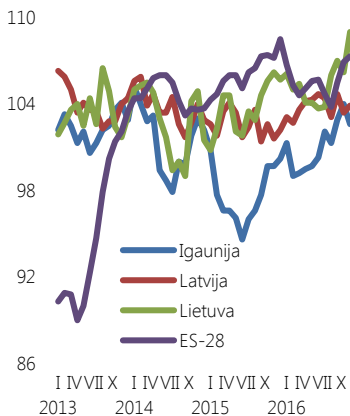
Preču un pakalpojumu eksports

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

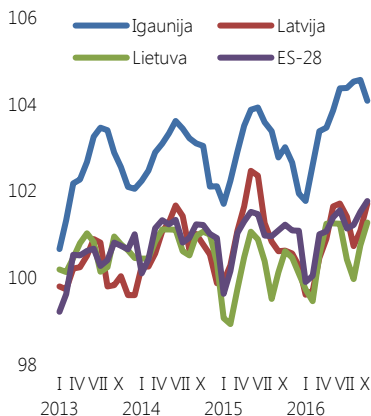
Ekonomikas sentimenta indekss

sezonāli izlīdzināti dati

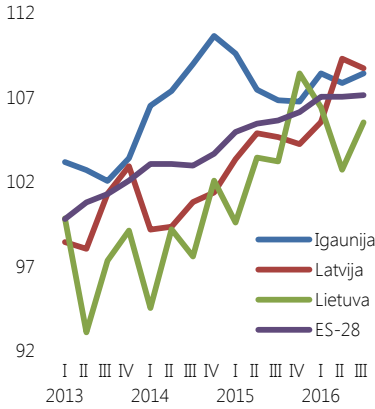
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2012.gada decembris = 100

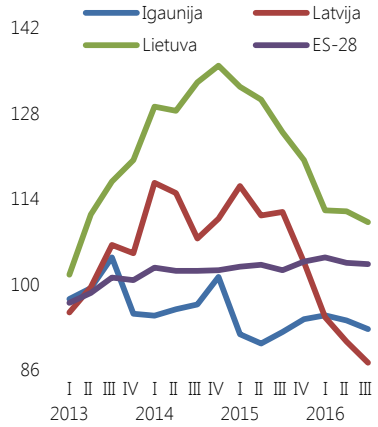
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

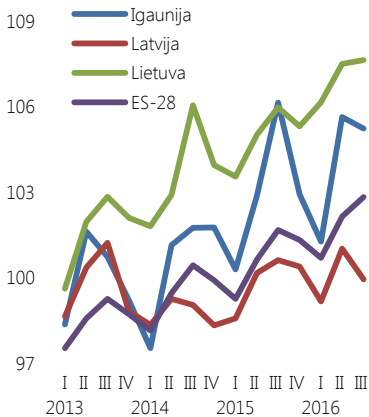
Būvniecības apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

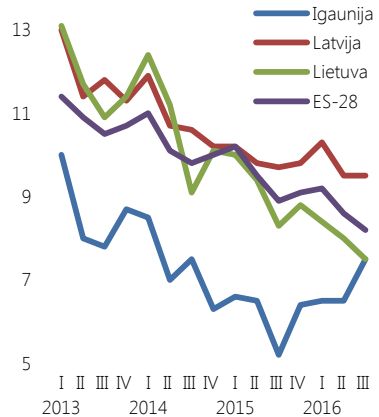
Nodarbināto skaits

sezonāli neizlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

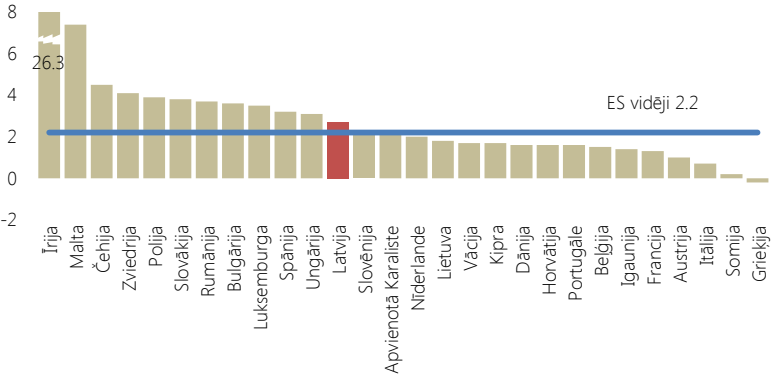
Bezdarba līmenis

procentos

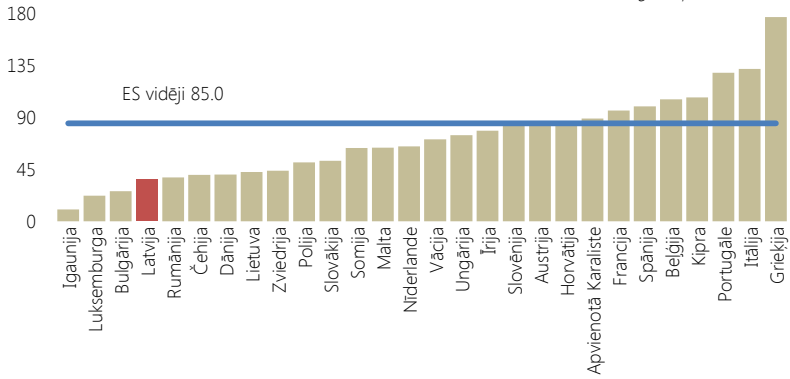
Iekšzemes kopprodukts

2015.gadā, apjomu izmaiņas, procentos

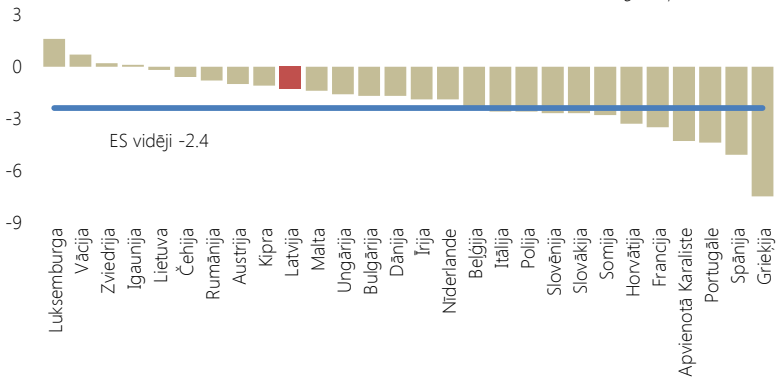
Valsts pārāds

2015.gadā, procentos no IKP

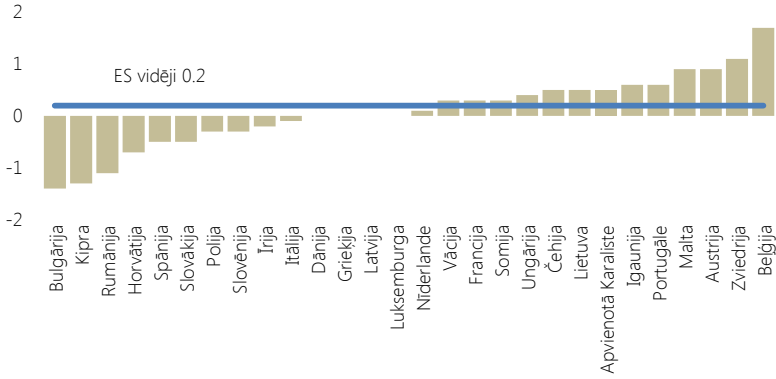
Budžeta bilance

2015.gadā, procentos no IKP

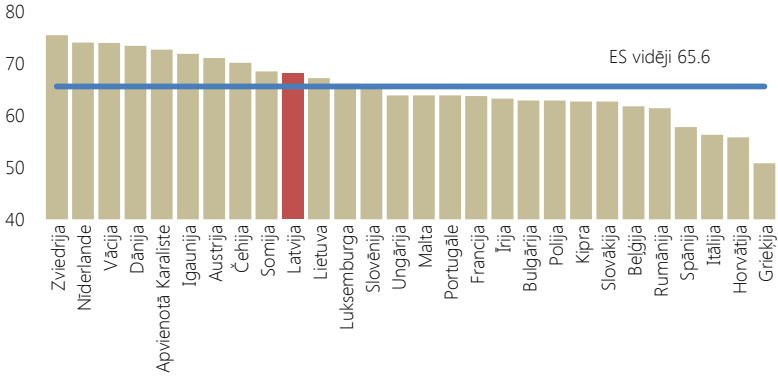
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2016.gada novembrī, 12-mēnešu slidošais vidējais, procentos

Nodarbinātības līmenis

2015.gadā, procentos

Bezdarba līmenis

2015.gadā, procentos

